

Dấu mốc lịch sử đặc biệt CỦA MỐI QUAN HỆ VIỆT NAM - CUBA^(*)

Cách đây vừa tròn 45 năm, khi cuộc đấu tranh thống nhất đất nước của dân tộc ta vẫn đang trong giai đoạn ác liệt, Chủ tịch Cu-ba Phi-đen Ca-xtơ-rô - Người anh hùng của đất nước Cu-ba, đã vượt nửa vòng trái đất đến Việt Nam, vào vùng tuyến lửa Quảng Bình, Quảng Trị. Với mong muốn tận mắt chứng kiến chiến trường ác liệt và cuộc chiến đấu anh dũng của nhân dân ta, Chủ tịch Cu-ba Phi-đen Ca-xtơ-rô đã đến thăm Quảng Bình và vùng giải phóng miền Nam Việt Nam thuộc tỉnh Quảng Trị.

1. Sáng ngày 15/9/1973, một chuyến bay đặc biệt đã đưa Chủ tịch Cu-ba Phi-đen Ca-xtơ-rô cùng Đoàn đại biểu Chính phủ Cu-ba và Thủ tướng Phạm Văn Đồng tới Đồng Hới (Quảng Bình), để tiếp tục đi bằng ô tô vào Quảng Trị.

Trong suốt thời gian trên máy bay cũng như đi trên đường, Chủ tịch Phi-đen Ca-xtơ-rô chăm chú quan sát, nhìn thấy những cánh đồng, đoạn đường, cầu cống và làng mạc bị bom đạn cày xới, nét mặt của Chủ tịch nghiêm lại, đồng cảm và chia sẻ với những hy sinh mất mát to lớn của nhân dân Việt Nam.

Sau buổi gặp mặt với đại diện Chính phủ Cách mạng lâm thời Cộng hòa miền Nam Việt Nam tại “thủ đô” Cam Lộ (Quảng Trị), Chủ tịch Phi-đen Ca-xtơ-rô đi thăm và dự mít-tinh tại cao điểm 241 Tân Lâm, vốn là căn cứ lớn của Mỹ mới được ta giải phóng, nơi vẫn còn ngổn ngang xác xe tăng, thiết giáp, đại bác của địch. Với vóc dáng to lớn, oai phong lẫm liệt, trong bộ quân phục xanh ô liu, đội mũ lưỡi trai, đi giày cao cổ, được các chiến sĩ giải phóng bao quanh, Chủ tịch Phi-đen Ca-xtơ-rô phát cao lá cờ của Mặt trận Dân tộc Giải phóng miền Nam Việt Nam và đồng dục hô to như mệnh lệnh: “Các đồng chí hãy mang lá cờ bách chiến bách thắng này cắm tại Sài Gòn!”, “Hẹn gặp lại

tại Sài Gòn sau ngày miền Nam hoàn toàn giải phóng!”.

2. Ngày 16/9/1973, sau khi thăm vùng giải phóng ở tuyến lửa Quảng Trị, Đoàn của Thủ tướng Phạm Văn Đồng và Chủ tịch Phi-đen Ca-xtơ-rô đã ra thăm Quảng Bình. Tối ngày 16/9/1973, Thủ tướng Phạm Văn Đồng về nghỉ tại Nhà khách Tỉnh ủy ở Thị xã Đồng Hới; Chủ tịch Phi-đen Ca-xtơ-rô nghỉ lại Nhà Giao tế Quảng Bình.

3. Ngày 17/9/1973, Chủ tịch Cuba Phi-đen Ca-xtơ-rô đã có cuộc mít tinh hơn hai giờ đồng hồ tại hội trường Cộn với cán bộ, nhân dân Quảng Bình. Tại đây, Chủ tịch Cu-ba Phi-đen Ca-xtơ-rô đã đề nghị được giúp Quảng Bình quy hoạch lại thị xã Đồng Hới và xây dựng một bệnh viện hiện đại để phục vụ nhân dân địa phương và quân nhân tử chiến trường miền Nam.

Trong thời gian thăm Quảng Bình, mặc dù thời gian rất gấp rút nhưng Lãnh tụ Phi-đen Ca-xtơ-rô đã sắp xếp để ghé thăm Đại đội nữ pháo binh Ngư Thủy, đơn vị 2 lần bắn cháy tàu chiến Mỹ. Đến với thị xã Đồng Hới, Chủ tịch Cu-ba Phi-đen Ca-xtơ-rô đã xuống xe, đi bộ giữa lòng thị xã “Hoa Hồng”, lúc đó chỉ còn là đồng gạch vụn và nhiều quả bom chưa nổ dưới lòng đất. Đến thăm bến đò Mẹ Suốt, Chủ tịch Phi-đen Ca-xtơ-rô đã không cầm được nước mắt khi biết tin người mẹ 60 tuổi ngày đêm chờ bộ đội qua sông đã bị bom đạn giặc Mỹ giết hại khi mẹ vừa mới được Quốc hội phong Anh hùng.

4. Sau khi về nước, Chủ tịch Phi-đen Ca-xtơ-rô cử ngay một đoàn cán bộ gồm 7 kỹ sư, do Viện phó Viện Quy hoạch ông Hector Cuervo sang nghiên cứu thực địa và chuẩn bị cho xây dựng bệnh viện. Ngày 19/5/1974, đúng vào dịp kỷ niệm sinh nhật lần thứ 84 của Chủ tịch Hồ Chí Minh, Bệnh viện hữu nghị Việt Nam - Cu-ba Đồng Hới

được khởi công xây dựng. Ngày đó, hơn 100 chuyên gia, kỹ sư, công nhân của Cu-ba được cử sang Đồng Hới cùng với công nhân Việt Nam xây dựng bệnh viện, đặt tên Đội xây dựng Nguyễn Viết Xuân. Hầu như toàn bộ vật tư, vật liệu, trang thiết bị của bệnh viện đều được chuyển từ Cu-ba sang. Chỉ 6 năm sau (tháng 9/1981), một bệnh viện với quy mô hoành tráng đã được xây dựng hoàn thành tại xã Lý Ninh - Thị xã Đồng Hới (nay là phường Nam Lý - TP Đồng Hới). Không chỉ vậy, 10 năm tiếp đó, Cu-ba đã cử nhiều đoàn chuyên viên y tế có trình độ chuyên môn giỏi đến trực tiếp làm việc với cán bộ y tế Việt Nam để trao đổi về chuyên môn cũng như kết hợp khám, chữa bệnh cho nhân dân tại Bệnh viện Việt Nam - Cuba ở Đồng Hới và được đánh giá là một trong những bệnh viện hiện đại và đồng bộ bậc nhất Việt Nam thời đó.

5. Chuyến thăm của Chủ tịch Cu-ba Phi-đen Ca-xtơ-rô là chuyến thăm của nguyên thủ nước ngoài đầu tiên và duy nhất đến vùng giải phóng trong lúc chiến trường miền Nam Việt Nam còn diễn ra ác liệt. Đây là sự kiện lớn không chỉ có ý nghĩa sâu sắc về tình hữu nghị, lịch sử quan hệ hai nước mà còn có ý nghĩa lớn lao trong đời sống quốc tế, nâng cao vị thế cách mạng Việt Nam vì sự tiến bộ chung của lịch sử nhân loại, đã nhân lên cho nhân dân Việt Nam tình đoàn kết, sự ủng hộ quý báu của đất nước và nhân dân Cu-ba, những người bạn tuy cách xa nửa vòng trái đất nhưng gần gũi như anh em trong nhà. Sự có mặt, bất chấp hiểm nguy, gian khổ của Chủ tịch Cu-ba Phi-đen Ca-xtơ-rô trên đất lửa Quảng Bình, Quảng Trị là sự cổ vũ, động viên to lớn trong cuộc đấu tranh của đồng bào, chiến sĩ miền Nam và nhân dân cả nước, thể hiện tình cảm và ý chí của người chiến sĩ cách mạng Phi-đen Ca-xtơ-rô đối với nhân dân Việt Nam. Trong một cuộc mít tinh quần chúng với hàng chục vạn người tham gia tại thủ đô La Habana, Cuba, Chủ tịch Phi-đen Ca-xtơ-rô đã nói: “Đáng tiếc là chúng ta - những người Cuba - không có đủ đường sữa để gửi cho nhân dân Việt Nam, chứ nếu có, không những đường sữa mà cả máu chúng ta cũng sẵn sàng hiến dâng cho nhân dân Việt Nam”.

Chủ tịch Phi-đen Ca-xtơ-rô tại buổi trao đổi với CBNV Bệnh viện Quảng Bình về đầu tư xây dựng bệnh viện (năm 1973)
Ảnh: T.L

Ngày nay, hai nước luôn sát cánh cùng nhau vững bước trong sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc xã hội chủ nghĩa ở mỗi nước. Đây thực sự là mối quan hệ hữu nghị, đoàn kết, anh em, trước sau như một, trở thành biểu tượng của thời đại, là tài sản vô giá mà hai Đảng và nhân dân hai nước Việt Nam - Cu-ba luôn giữ gìn, bảo vệ, vun đắp và truyền tiếp cho các thế hệ mai sau.

Kỷ niệm 45 năm chuyến thăm của Lãnh tụ Cu-ba Phi-đen Ca-xtơ-rô đến Quảng Bình và vùng giải phóng miền Nam Việt Nam thuộc tỉnh Quảng Trị như một dấu mốc lịch sử đặc biệt của mối quan hệ Việt Nam - Cuba, góp phần thắt chặt thêm quan hệ đoàn kết anh em truyền thống, hợp tác toàn diện giữa Đảng, Nhà nước, Chính phủ và nhân dân hai nước. Khẳng định Việt Nam ghi nhớ và biết ơn sự ủng hộ của Cu-ba, các nước bạn bè truyền thống và các lực lượng tiến bộ trên thế giới trong cuộc đấu tranh giành độc lập, chủ quyền, toàn vẹn lãnh thổ và thống nhất đất nước; chính sách của Việt Nam coi trọng quan hệ với các nước bạn bè truyền thống và các lực lượng tiến bộ trên thế giới trong giai đoạn hiện nay ■

(Nguồn: Trích Đề cương tuyên truyền kỷ niệm 45 năm chuyến thăm của lãnh tụ Cu-Ba Phi-đen Ca-xtơ-rô đến Quảng Bình và vùng giải phóng miền Nam Việt Nam (9/1973 - 9/2018) - Ban Tuyên giáo Tỉnh ủy Quảng Bình biên soạn)

(*) Tiêu đề do Tòa soạn đặt